

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 422/2020-429

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. septembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 26 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 v spojení s čl. 152 ods. 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5 a čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 4 ods. 1 a 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 47 Charty základných práv Európskej únie a čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 173/2018 a jeho uznesením z 19. decembra 2018, postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nt 50/2018 a jeho uznesením zo 6. novembra 2018 a v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SprI 27/2020 a jeho oznámením z 10. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

2. Návrhu na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“),

- vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 17 ods. 2 (prvej vety) v spojení s čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1, 3 písm. d), čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7“) postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 173/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“) a jeho uznesením z 19. decembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“),

- vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 17 ods. 2 (prvej vety) v spojení s čl. 154c ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, 3 písm. b), d) dohovoru, čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nt 50/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením zo 6. novembra 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“) a

- vo veci súvisiacich porušení čl. 50 ods. 5, čl. 13 ods. 1 písm. a), ods. 3 a 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5, čl. 1 ods. 2 ústavy, čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7, čl. 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy Rec (2000) 2 z 19. januára 2001.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd napadnutým rozhodnutím zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania, v ktorom bol vydaný rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 268/1984 z 18. decembra 1984 v spojení

s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 To 31/1985 z 31. januára 1985 (ďalej aj „pôvodné konanie“). Krajský súd napadnutým rozhodnutím zamietol sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

3. Sťažovateľ namieta nemožnosť nahliadnutia a oboznámenia sa s úplným spisom okresného súdu vedeným pod sp. zn. 3 T 268/1984 napriek jeho žiadostiam, ktoré okresný súd a aj krajský súd v napadnutých konaniach ignorovali, hoci o nich boli informované. Krajský súd sa nezaoberal ani súvisiacimi podnetmi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici z novembra a decembra 2018 týkajúcimi sa uvedených nedostatkov. Ich prijatie síce potvrdil, ale ich obsahom sa v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy na odôvodnenie rozhodnutia nezaoberal.

4. Sťažovateľ nesúhlasí so závermi krajského súdu v napadnutom rozhodnutí, že sa domáhal obnovy konania z obdobných dôvodov ako v minulosti a že predložený návrh je v prevažnej miere opakovaním predchádzajúceho návrhu, ktorý bol zamietnutý v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 6 Nt 31/2011. Podľa sťažovateľa je názor krajského súdu, že existenciu nových skutočností v konaní o povolení obnovy konania je potrebné preukázať, nesprávny a nepriliehavý stavu konania. Sťažovateľovi nebola nikdy okresným súdom ani krajským súdom daná možnosť preukázať nové skutočnosti a dôkazy, keďže všetky návrhy na obnovu konania sp. zn. 3 T 268/1984 boli predčasne, spravidla mechanicky, paušálne a účelovo zamietnuté. Pri predčasnom zamietnutí návrhov sťažovateľa nemohli mať možnosť objektívne a právne relevantne posúdiť a vyhodnotiť ním oznámené nové skutočnosti. Všeobecné súdy sa tak samy ukrátili o ústavou a zákonom zverenú právomoci.

5. Nesprávny a opomínajúci princípy nezávislosti a nestrannosti súdov bol podľa sťažovateľa aj odkaz krajského súdu na zamietnutie jeho skorších návrhov uznesením okresného súdu sp. zn. 6 Nt 31/2011 zo 14. februára 2011 v súvisi s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 28/2012 z 19. apríla 2012, pretože len formálne odkazuje na zamietnuté

návrhy sťažovateľa v konaniach vedených pod sp. zn. Nt 104/87 a sp. zn. Nt 101/89 bez zohľadnenia, že uvedené rozhodnutia neboli vydané nezávislými a nestrannými súdmi, ale štátnymi orgánmi Československej socialistickej republiky riadenými a ovplyvňovanými mocou a vôľou Komunistickej strany Česko-Slovenska a predsedníctva Ústredného výboru Komunistickej strany Česko-Slovenska v období totality a neslobody. Poukázal aj na nedostatky zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého príslušným súdom na rozhodnutie o návrhu na povolenie obnovy konania je súd, ktorý rozhodol v pôvodnom konaní, pričom o návrhoch sťažovateľa na povolenie obnovy konania uzneseniami sp. zn. Nt 104/87 a sp. zn. Nt 101/89 spravidla konal a rozhodoval rovnaký súd – sudca JUDr. Jozef Botka, ktorý konal a rozhodol aj rozsudkom sp. zn. 3 T 268/1984 z 18. decembra 1984, ktorého sa návrh na povolenie obnovy týkal. Krajský súd nereflektoval na stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označené ako „R. č. 52/2006“.

6. Sťažovateľ nesúhlasil so záverom krajského súdu, že vyhotovená zápisnica z verejného zasadnutia je zákonným dôkazom o jeho priebehu a nie sú dôvody na to, aby bola jej dôveryhodnosť spochybňovaná, pretože sťažovateľ jej obsah v priebehu jej vyhotovovania ani bezprostredne po vyhotovení nenamietal postupom podľa Trestného poriadku. Úlohou všeobecných súdov bolo tiež vyhotoviť zvukové záznamy, k čomu však nedošlo.

7. Za neúplné, nepresvedčivé, vyhýbavé stavu a podstate veci, rozporné s účelom a významom § 394 ods. 1 a § 396 ods. 4 Trestného poriadku označil závery krajského súdu konštatujúce správnosť postupu okresného súdu, ktorý nepovažoval sťažovateľom namietané procesné pochybenia, ku ktorým došlo v pôvodnom konaní, za relevantný dôvod na povolenie obnovy konania, pretože tieto skutočnosti mu museli byť známe už v tom čase.

8. Krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí zjavne účelovo a reštriktívne vyhol a nezaoberal sa skutočnosťami, dôvodmi a dôkazmi uvedenými sťažovateľom v jeho sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu. Nerešpektoval tak úlohy

nadriadeného orgánu podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku. Krajský súd zamietnutie sťažnosti sťažovateľa aj nedostatočne odôvodnil.

9. Okresný súd a krajský súd vo svojich uzneseniach ignorovali dôkazy sťažovateľa o extrémne nezákonnom stave veci sp. zn. 3 T 268/1984, použili konštatovania, ktoré sú „*položami, zavádzaním, skresľovaním a obchádzaním pravdy*“. Ich závery ignorujú dôležité a významné skutočnosti preukázané dôkazmi a uvedené v návrhu sťažovateľa, sú v rovine neúplných, nepresvedčivých a strohých záverov v rozpore s princípmi logiky a sú svojvoľné. Nedávajú odpovede na skutočnosti, dôvody a dôkazy uvedené v sťažovateľovom návrhu. Opätovným zamietnutím dôvodného a oprávnene podaného návrhu na obnovu konania okresný súd a krajský súd preukázali proti sťažovateľovi zavedenie trestu smrti v rovine jeho doslovnej psychickej likvidácie týraním, mučením a psychoterorom trvajúcimi už 35 rokov a preukázali, že požiadavky a záruky dané viacerými ustanoveniami ústavy sa v rovine materiálneho právneho štátu nedostali do ich rozhodovacej činnosti.

10. Sťažovateľ následne rozsiahol rozoberá skutkové okolnosti uvedené v rozsudku okresného súdu sp. zn. 3 T 268/1984, polemizujúc s jeho závermi, uvádzajúc podľa neho pravdivý priebeh, pričom obvinenie považuje za vykonštruované proti nemu vyšetrovateľom. Vyšetrovateľ sa mu mal osobne vyhrážať za odmietnutie spolupráce. Uvádza okolnosti o krivde, nezákonnosti a nespravodlivosti procesu vedúceho k odsúdeniu a potrestaniu rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 268/1984 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 To 31/1985, ako aj tie, ktoré proti nemu spáchal spoluväzeň a orgány činné v trestnom konaní zneužitím moci a právomoci verejných činiteľov, čo im beztrestne dovoľoval nemorálny a protiprávny komunistický režim.

11. Za relevantný argument, ktorý vzniesol pred okresným súdom a krajským súdom a na ktorý nedostal odpoveď, považuje sťažovateľ to, že v pôvodnom konaní mu v roku 1984 bolo poštou doručené uznesenie o začatí trestného stíhania, ktoré s určitosťou napadol sťažnosťou, avšak nikdy o nej nebolo rozhodnuté. Ďalej vymenúva procesné pochybenia v trestnom konaní. V súhrne mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Konštatovania v napadnutých rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu (aj v konaniach sp. zn.

6 Nt 31/2011 a sp. zn. 2 Tos 28/2012), že 5., resp. 12. decembra 1984 mal mať sťažovateľ doručenie spolu s predvolaním aj obžalobu, sú v rovine hypotéz, dohadov a domniek a neobstoja oproti namietanému skutkovému stavu veci sp. zn. 3 T 268/1984.

12. Podľa sťažovateľa konaním okresného súdu a krajského súdu boli porušené základné zásady trestného konania vyjadrené v Trestnom poriadku a v ústave, nemal možnosť uplatniť práva obvinenej osoby. Okresný súd a krajský súd sťažovateľovi svojím postupom odopreli právo na prístup k súdu, odopreli mu súdnu ochranu, odňali mu právo na nazretie do spisov sp. zn. 3 T 268/1984 a sp. zn. 1 Nt 50/2018, porušili právo na spravodlivé súdne konanie a odopreli mu spravodlivosť. Sťažovateľ poukázal na porušenie viacerých označených práv postupom a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Postup proti svojej osobe považuje za selektívny a diskriminačný, bez racionálneho vysvetlenia, potláčajúci princíp právnej istoty a vybočujúci z ústavného rámca daného čl. 17 ods. 2 ústavy.

13. V napadnutých rozhodnutiach okresného súdu a krajského súdu absentujú skutočnosti a dôkazy sťažovateľa týkajúce sa prísnych interných bezpečnostných predpisov platných v roku 1984 v nápravno- výchovnom ústave, ktoré neboli zisťované v pôvodnom konaní, hoci ich sťažovateľ predložil vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania [spolu s odkazom na citované otázky v rozhodnutí Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) č. GR ZVJS-ODV-3-10/11-2018 z 18. januára 2018]. V napadnutých rozhodnutiach sa súdy nevysporiadali s námietkou sťažovateľa o porušení zásady *ne bis in idem* v súvislosti s potrestaním sťažovateľa na 20 dní samoväzby od 13. mája 1985 a následným odsúdením rozsudkom v pôvodnom konaní za tento skutok. Rovnaké to bolo vo vzťahu k námietkam o absencii skutočností a dôkazov o zraneniach sťažovateľa v skutkovej vete rozsudku z pôvodného konania.

14. Okresný súd nedôvodne a predčasne zamietol jeho návrh na obnovu konania, nezaoberal sa ním v materiálnom zmysle podľa § 394 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku ani skutočnosťami v ňom uvedenými a dôkazmi. V podrobnostiach sťažovateľ poukázal na obsah svojej sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu. Nesúhlasil

s argumentáciou okresného súdu, či išlo alebo nešlo o nové skutočnosti a dôkazy, pretože okresný súd nerešpektoval poukazovanú judikatúru najvyššieho súdu. Okresný súd a krajský súd sa sťažovateľom predostretými okolnosťami nikdy a vôbec v materiálnom a procesnom zmysle nezaoberali, iba ich okrajovo a formálne spomenuli bez vykonania dôkazov, ktoré preukazovali pravdivosť sťažovateľových tvrdení (sťažovateľ uvádza zoznam dôkazov, ako napr. oznámenia krajského súdu z mája až decembra 2018, sťažovateľove písomné podania súdom, rozhodnutia generálneho riaditeľstva, súdne rozhodnutia – napr. rozhodnutie Okresného súdu Zvolen o zamietnutí jeho predchádzajúcich návrhov na obnovu konania č. k. 1 Nt 19/2017-43 z 10. novembra 2017 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 31/2018 z 12. apríla 2018).

15. Ústavnú sťažnosť sťažovateľ doplnil o ďalšie skutočnosti a dôkazy podaniami doručenými 17. apríla 2019 (argumentácia o nezaobčaní sa v návrhu poukazovanou nesprávnou aplikáciou § 41 ods. 2 Trestného zákona o recidíve v pôvodnom konaní a rozsudku v rozpore s § 62 ods. 1 starého Trestného zákona o nepribratí znalca zapísaného v zozname znalcov v pôvodnom konaní), potom 26. júla 2019, ďalej 25. septembra 2019 (argumentácia o porušení procesných predpisov), ďalej 4. októbra 2019 a 20. decembra 2019. V doplnení ústavnej sťažnosti doručenom 13. mája 2020 sťažovateľ uviedol, že podľa oznámenia predsedu okresného súdu sp. zn. 1 SprI 27/2020 z 10. marca 2020 okresný súd v rozpore so súdnou praxou a s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špecializovaný trestný súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov (ďalej len „spravovací poriadok“) nemal spis sp. zn. 3 T 268/1984 v napadnutom konaní k dispozícii, uplynula lehota jeho uloženia a mal byť skartovaný. Svoju ústavnú sťažnosť na tomto základe rozšíril aj o námietku proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SprI 27/2020 a oznámeniu z 10. marca 2020. Sťažovateľ namietal odopretie práva nahliadnuť do spisu sp. zn. 3 T 268/1984, nemožnosť okresného súdu relevantne posúdiť návrh sťažovateľa a rozhodnúť o ňom, neumožnenie ústneho prednesu najdôležitejších skutočností a dôkazov. Údajnou skartáciou spisu z pôvodného konania došlo k definitívnemu popretiu, odopretiu a odňatiu práva na prístup k spisu a jeho obsahu, na vyjadrenie sa k v ňom obsiahnutým listinám a na doručenie písomností v ňom

obsiahnutých. Došlo tak aj k porušeniu práv obvinenej osoby na informácie v trestnom konaní v rozpore s čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13/EÚ (ďalej len „smernica“). Riadne opravné prostriedky ani ďalšie právne prostriedky podané sťažovateľom neboli účinné a vybavené všeobecnými súdmi v rovine záruk podľa čl. 13 dohovoru a čl. 47 charty. Sťažovateľ napokon doplnil ústavnú sťažnosť podaniami doručenými 3. júna 2020 a 22. júla 2020.

16. Dodržanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti odôvodnil tým, že namietané rozhodnutie krajského súdu mu bolo doručené 30. januára 2019. Uviedol, že riadne vyčerpal všetky dostupné právne prostriedky ochrany. K ústavnej sťažnosti priložil aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom s potvrdením o výške jeho príjmu.

17. Podľa sťažovateľa nie je možné uviesť rozsah primeraného zadosťučinenia, pretože ho nie je možné dostatočne ani vyjadriť a opísať, keďže krivdy, protiprávnosť, nezákonnosť a nespravodlivosť vedenia a vykonania procesu okresného súdu pod sp. zn. 3 T 268/1984 a rozsudku z 18. decembra 1984 trvajú nepretržite už 35 rokov a sú za hranicou únosnosti v rovine psychického týrania, šikany, terorizovania, ponižovania, diskriminovania, selektívnych postupov trvajúcich zjavne účelovo a pre nedostatok sudcovskej vôle a odvahy kvôli ich nezastaveniu a neukončeniu napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Nie je preto možné vyjadriť ujmu a ani rozsah zadosťučinenia, osobitne bez poskytnutia právnej pomoci advokátom.

18. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález, ktorým vysloví porušenie označených práv sťažovateľa napadnutými rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu. Navrhuje napadnuté rozhodnutia v celom rozsahu zrušiť a uložiť okresnému súdu povinnosť, aby povolil obnovu konania sp. zn. 3 T 268/1984 v spojení so sp. zn. 6 To 31/1985, pričom právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku z 18. decembra 1984 v spojení s uznesením krajského súdu z 31. januára 1985 odkladá do rozhodnutia vo veci samej (rozhodnutím o dočasnom opatrení alebo o odložení vykonateľnosti). V tej súvislosti navrhol aj odloženie vykonateľnosti napadnutých

rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu. Napokon navrhuje uložiť okresnému súdu a krajskému súdu povinnosť uhradiť sťažovateľovi ustanovenému advokátovi trovy právnej pomoci.

19. Návrh na rozhodnutie o dočasnom opatrení, resp. o odložení vykonateľnosti odôvodnil tým, že v podmienkach demokratického právneho štátu niet žiadneho legitímneho záujmu spoločnosti a štátu, ktorý by dopúšťal ponechanie v platnosti očividne extrémne protiprávneho odsúdenia a potrestania osoby z obdobia totality a protiprávneho komunistického systému.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

20. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

20.1 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20.2 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

21. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

21.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

22. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

23.1 Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

23.2 Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23.3 Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

23.4 Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

23.5 Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia vzneseného proti nemu; b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; c) obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú; d) vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu.

24. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

25. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné právo obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

26. Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažovateľa je možné podľa obsahu kvalifikovať ako ústavnú sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 42 ods. 2 písm. f), § 122 a nasl. zákona o ústavnom súde.

27. Na predbežnom prerokovaní ústavný súd zistil že ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), obsahuje všetky všeobecné a osobitné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 a § 123 zákona o ústavnom súde). Ústavnej sťažnosti možno vyčítať celkovú neprehľadnosť a nadbytočné opakovanie tých istých skutočností. Spolu s opakovaným dopĺňaním ústavnej sťažnosti o ďalšie skutočnosti sa to odrazilo, ako priznáva sám sťažovateľ, aj na jej celkovom rozsahu. Napriek tomuto rozsahu vo vzťahu k niektorým označeným základným právam a slobodám sťažovateľ neuviedol konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd (napr. vo vzťahu k označenému porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 12 ods. 1, 2, 4 v spojení s čl. 152 ods. 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5, čl. 1 ods. 2 ústavy, čl. 4 ods. 1 a 2 protokolu č. 7). Po preskúmaní ústavnej sťažnosti je možné ťažisko argumentov sťažovateľa vidieť v namietanom porušení základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru. Porušenie ostatných označených článkov ústavy ústavný súd považuje za súčasť námietok súvisiacich s porušením týchto základných práv a slobôd (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 32/08). Ústavná sťažnosť je podaná procesne legitimovanou osobou – stranou trestného konania (§ 122 zákona o ústavnom súde), po vyčerpaní právnych prostriedkov nápravy priznaných zákonom (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a je prípustná podľa § 55 zákona o ústavnom súde.

28. Významným procesným nedostatkom podania je skutočnosť, že sťažovateľ nie je kvalifikovane zastúpený advokátom, požiadal však ústavný súd o jeho ustanovenie. Podaná žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu pre ústavný súd znamená povinnosť skúmať, či sú v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde kumulatívne splnené tri podmienky, resp.

predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

29. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená ani zjavne neopodstatnená. Ak ale ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia zistí, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019), a preto sa splnením tejto podmienky zaoberá ústavný súd v nasledujúcich častiach rozhodnutia.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Nt 50/2018 a uznesením zo 6. novembra 2018

30. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010).

31. Z podstaty princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

32. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

33. V predmetnej veci mal sťažovateľ možnosť podať proti napadnutému uzneseniu okresného súdu sťažnosť (čo aj využil), o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Práve v tejto sťažnosti mohol a mal namietať a odôvodniť konkrétne porušenia svojich práv, osobitne práva na súdnu ochranu. Krajský súd svoju právomoc rozhodnúť o jeho sťažnosti uplatnil. Výsledkom bolo zamietnutie sťažnosti sťažovateľa napadnutým rozhodnutím z 19. decembra 2018. Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

34. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie svojich práv napadnutým rozhodnutím okresného súdu, odmietol podľa § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 173/2018 a uznesením z 19. decembra 2018

35. Ústavný súd ustálil, že predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 17 ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2, 4,

čl. 152 ods. 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5, čl. 1 ods. 2 ústavy, základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práv podľa čl. 6 ods. 1, 3, čl. 13 dohovoru, čl. 4 ods. 1 a 2 protokolu č. 7 a čl. 47 charty postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým rozhodnutím, ku ktorému malo dôjsť tým, že zamietol sťažnosť proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania v trestnej veci sťažovateľa. Hlavné námietky sťažovateľa spočívajú v nedostatočnom vysporiadaní sa krajského súdu s jeho argumentáciou, nezohľadnení skutočností uvádzaných v jeho návrhu a sťažnosti (osobitne pokiaľ išlo o procesný postup okresného súdu v pôvodnom konaní a ním predložené nové skutočnosti a dôkazy), nezohľadnení nemožnosti nahliadnutia sťažovateľa do súdneho spisu v pôvodnom konaní, nezabezpečení súdneho spisu okresným súdom pre rozhodnutie o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania.

36. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

37. Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

38. Pri posudzovaní dodržania ústavno-procesných princípov orgánmi verejnej moci pri rozhodovaní vychádza ústavný súd z toho, že na rozhodnutia vydané na rôznych inštanciách je potrebné vzhliadnuť ako na jeden celok. Vzhľadom na túto obsahovú spojitosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu s napadnutým rozhodnutím okresného súdu ústavný súd považoval za potrebné poukázať najprv na podstatnú časť rozhodnutia okresného súdu. Ten v odôvodnení uviedol, že je oprávnený skúmať len to, či návrh na povolenie obnovy obsahuje skutočnosti alebo dôkazy pre súd nové, skôr neznáme. Novými sú, ak v dobe pôvodného konania existovali, ale sťažovateľ ich nemohol bez svojej viny predložiť, pretože o nich nevedel, a ani inak z procesného hľadiska nezavinil, že si nesplnil dôkaznú povinnosť. Zdôraznil, že sťažovateľ bol od začiatku konania v štádiu prípravného konania riadne poučený o svojich právach a povinnostiach, že môže predkladať a obstarávať dôkazy na svoju obhajobu, resp. sa vyjadriť k vykonaným dôkazom. Pokiaľ v návrhu na obnovu konania uvádza procesné námietky a pochybenia v pôvodnom konaní, ide o skutočnosti, ktoré mu museli byť známe už v konaní, ktorého obnovy sa domáha. Nemôže preto ísť o skutočnosti a dôkazy skôr neznáme, ktoré vyšli najavo až po právoplatnosti pôvodného rozsudku a sú také závažné, že odôvodňujú zásah do právoplatnosti a nezmeniteľnosti rozsudku vydaného v pôvodnom konaní. Novými dôkazmi nie sú ani výpovede [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bývalých príslušníkov Útvaru Zboru nápravnej výchovy Banská Bystrica ani [REDAKOVANÉ], pretože ide o dôkazy, ktoré už boli vykonané v pôvodnom konaní. Sťažovateľ sa návrhom na povolenie obnovy konania snaží dať už známym skutočnostiam len iný význam a snaží sa o ich iné hodnotenie, principiálne tak sleduje doplnenie a prehodnotenie dokazovania vo svoj prospech, čo by však bolo možné len v intenciách jeho pôvodnej obhajoby. Po právoplatnosti odsúdenia tomuto zámeru nemôže slúžiť inštitút mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým je obnova konania. Na takomto základe okresný súd konštatoval, že sťažovateľ vo svojom návrhu ani pri výsluchu na verejnom zasadnutí neuviedol také skutočnosti alebo dôkazy skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skôr známymi skutočnosťami a dôkazmi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by bol pôvodne uložený trest v zrejmom nepomere k závažnosti

činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu.

39. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia stručne uviedol predmet sťažnostného konania, opísal dovtedajší postup okresného súdu, postup sťažovateľa a spomenul jeho hlavné argumenty obsiahnuté v návrhu na povolenie obnovy konania, v podanej sťažnosti a jeho písomných odôvodneniach. Po priblížení zákonnej úpravy rozhodovania o povolení obnovy konania (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku) a postupu z nej vyplývajúceho krajský súd uviedol svoj záver o dôslednom postupe okresného súdu a o vytvorení dostatočného skutkového základu na základe dokazovania vykonaného na verejnom zasadnutí pre rozhodnutie o nesplnení podmienok pre povolenie obnovy konania. Poukázanie sťažovateľa na nedopustenie sa trestnej činnosti a na spôsobenie si zranenia samým poškodeným posúdil krajský súd ako námietky vyskytujúce sa už v pôvodnom konaní, ktorými sa relevantne zaoberali súdy na dvoch stupňoch súdnej sústavy so záverom o dopustení sa skutku sťažovateľom. Pri sťažovateľom navrhovaných dôkazoch sa krajský súd stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý odmietol navrhovaných svedkov vypočúť s odôvodnením, že už boli vypočutí v pôvodnom konaní, resp. navrhovaní svedkovia s predmetným skutkom nemali žiadny súvis a mali sa o ňom dozvedieť s odstupom času, sprostredkované od sťažovateľa alebo od iných osôb. Ako príklad uviedol synovca poškodeného a zástupcu Ústavu pamäti národa. Krajský súd považoval za správne konštatovanie okresného súdu, že nemožno pokladať namietané procesné pochybenia v pôvodnom konaní za relevantný dôvod na povolenie obnovy konania, pretože tieto skutočnosti sťažovateľovi museli byť známe už v tom čase. Vo zvyšnej časti odkázal krajský súd na odôvodnenie okresného súdu, považujúc ho za dostatočné a presvedčivé. Na základe spisu konšatoval domáhanie sa obnovy konania sťažovateľom z obdobných dôvodov ako z tých, ktoré uvádzal v minulosti pri domáhaní sa obnovy konania. V posudzovanom návrhu videl v prevažnej miere opakovanie predchádzajúceho návrhu, ktorý bol právoplatne zamietnutý v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 6 Nt 31/2011. Napokon sa krajský súd zaoberal námietkou o nevyhotovení zvukového záznamu z verejného zasadnutia okresného súdu. Konšatoval pravdivosť tejto námietky a upriamil pozornosť na znenie zápisnice o verejnom zasadnutí,

z ktorej vyplýva objektívna príčina v podobe technickej poruchy, a preto z priebehu verejného zasadnutia bola vyhotovená zápisnica diktovaním predsedu senátu, ktorá je zákonným dôkazom o jeho priebehu. Nezistil dôvod na spochybnenie jej hodnovernosti, pretože sťažovateľ ani jeho obhajca jej obsah v priebehu vyhotovovania a ani bezprostredne potom nenamietali. Z uvedených dôvodov krajský súd zamietol sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

40. Účelom obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstrániť nedostatky v skutkových zisteniach právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov, pokiaľ dodatočne vyšli najavo nové skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli súdu skôr známe a nemohli sa ani brať do úvahy. Účel tohoto prostriedku je možné vnímať aj v odstránení prípadných justičných omylov. Predstavuje teda vyjadrenie zásady, že verejný záujem na správnom, a preto i spravodlivom trestnoprávnom rozhodnutí stojí nad verejným záujmom na právnej istote stotožnenej s právoplatným, a preto zásadne nenapadnuteľným pôvodným rozhodnutím. Tento prostriedok tak predstavuje možnosť na prelomenie právoplatnosti pôvodného rozhodnutia a zákazu vedenia opakovaného konania pre ten istý skutok. Ani všeobecné súdy, o to menej ústavný súd, však nemôžu v rámci konania o návrhu na povolenie obnovy podľa Trestného poriadku preskúmavať napadnuté meritórne rozhodnutie (jeho vecnú správnosť) ani posudzovať otázku viny či trestu.

41. V návrhu predložené dôkazy a skutočnosti musia byť nové, t. j. skôr súdu neznáme alebo nedostupné, hoci objektívne existovali. Dôvod obnovy je daný aj vtedy, ak obvinený v pôvodnom konaní navrhol určitý dôkaz, ten však nemohol byť pre objektívne prekážky vykonaný (listina sa pokladala za stratenú, adresa svedka sa nezistila a pod.). Oproti tomu za nové dôkazy nemožno považovať tie, ktoré boli skôr označené alebo inak známe, avšak neboli vykonané, pretože ich súd nepovažoval za relevantné, resp. ak považoval určitú skutočnosť už preukázanú inými dôkazmi. Podľa staršej judikatúry dôkazom skôr neznámym môže byť okrem dôkazu skôr nevykonaného aj dôkaz v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom, napr. výpoveď svedka, ktorý v konaní o obnove v podstatných bodoch zmenil svoju výpoveď, predmetom hodnotenia sú v tom prípade aj dôvody obsahovej zmeny výpovede (porov. R 72/1980).

42. Za nové treba považovať najmä také skutočnosti, ktoré neboli pred súdnym rozhodnutím predmetom zisťovania alebo dokazovania, novým dôkazom je predovšetkým dôkazný prostriedok, ktorý sa v čase súdneho rozhodnutia nenachádzal v spise. Naproti tomu za nové skutočnosti alebo dôkazy v zmysle citovaného ustanovenia nemožno považovať skutočnosti alebo dôkazy, ktoré sú zistiteľné z obsahu spisov, a to aj vtedy, keď sa súd s nimi v rozhodnutí nevysporiadal alebo ich dokonca prehliadol. Taktiež omyl súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov, prípadne ich nesprávne hodnotenie, nie je dôvodom na povolenie obnovy konania (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 8 Tz 201/95 z 18. januára 1996 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 6/1997).

43. Pre rozhodovanie o obnove konania sú významné také (nové) skutočnosti alebo dôkazné prostriedky, ktorými sú spochybňované usvedčujúce dôkazy vykonané v pôvodnom konaní. Hodnotenie predložených dôkazov nesmie presahovať rámec zistenia, či je pravdepodobná tvrdená skutočnosť, či nový dôkaz sám alebo v spojení s už známymi dôkazmi by mohli odôvodniť zmenu rozhodnutia. Výsledkom hodnotenia nemôže a nesmie byť nové, zmenené skutkové zistenie. Uvedeným hodnotením je treba dosiahnuť určitý stupeň pravdepodobnosti či dôvodný predpoklad pre očakávanie, že zmena rozhodnutia je možná. Toto skúmanie spočíva v porovnaní dôkazov doteraz vykonaných a doterajších skutkových zistení s dôkazným významom nových skutočností, resp. nových dôkazov. Pokiaľ by bolo možné dospieť k vysokému stupňu pravdepodobnosti, resp. plne odôvodnenému predpokladu (nie je nutná absolútna istota) o tom, že by na základe nových skutočností a dôkazov mohlo dôjsť k zmene pôvodného rozhodnutia, je namieste rozhodnúť o povolení obnovy (porov. R 43/1960).

44. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje len na kontrolu, či všeobecné súdy postupovali ústavne konformným spôsobom, keď rozhodli o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania, resp. keď zamietli sťažnosť proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na obnovu konania, teda či sa návrhom na povolenie obnovy riadne zaoberali, či prijaté rozhodnutie adekvátne odôvodnili a či ich právne závery nie sú excesom alebo svojvoľné, pričom

pri zamietnutí návrhu je rozhodujúce, či dostatočne odôvodnili, prečo predstretú novú skutočnosť nepovažovali za také, ktoré by opodstatňovali povolenie obnovy konania.

45. Obnova konania (resp. podanie návrhu) je mimoriadnym opravným prostriedkom, a preto by mal byť využívaný výnimočne, ak sa až po právoplatnom rozhodnutí vyskytli nedostatky v skutkovom zistení, a mal by byť posudzovaný reštriktívnym spôsobom. Práve aby nedochádzalo k zneužívaniu podávania návrhov na obnovu konania, je potrebné pojem „skutočnosť alebo dôkazy súdu skôr neznáme“ podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku posudzovať tiež v tom rámci, či mohli byť stranami bez zjavných ťažkostí predložené alebo navrhnuté už v predchádzajúcom právoplatne skončenom trestnom konaní.

46. Porovnaním uvedených kritérií s postupom krajského súdu a jeho napadnutým rozhodnutím ústavný dospel k záveru, že k porušeniu ústavne zaručených základných práv či slobôd na spravodlivý proces podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy dôjsť nemohlo. Zo sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľ sa domáha nielen prieskumu postupu a rozhodnutia krajského súdu (a okresného súdu), ale v zásade žiada, aby ústavný súd postup okresného súdu sám zopakoval a nahradil vlastnou úvahou. Na to však ústavný súd nemá právomoc, ako mnohokrát uviedol vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti, a to jednak všeobecne vo vzťahu k trestnému konaniu ani špecificky vo vzťahu ku konaniu o povolení obnovy konania. V sťažovateľovej veci ide totiž o rozhodovanie zverené do právomoci všeobecných súdov rozhodujúcich v limitoch daných zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Sťažovateľ však práve toto požaduje priamo od ústavného súdu, aby uložil okresnému súdu povinnosť povoliť obnovu konania. Takéto rozhodnutie by ale pre ústavný súd znamenalo neprípustný vstup do právomoci všeobecných súdov. Sú to práve všeobecné súdy, ktoré na základe svojho vnútorného presvedčenia a správnosti určitej okolnosti a po starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu majú zaujať stanovisko o povolení obnovy konania alebo o zamietnutí návrhu. Toto rozhodnutie musí byť založené na objektívnych skutočnostiach, ktoré súd zistí a musí byť ich logickým dôsledkom. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa procesu dokazovania a hodnotenia dôkazov vyplýva, že pokiaľ všeobecné súdy pri svojom rozhodovaní stanovené zásady

pre hodnotenie dôkazov rešpektujú a svoj postup zákonným a presvedčivým spôsobom odôvodnia, ako sa v posudzovanej veci stalo, nie je ústavný súd oprávnený do hodnotenia dôkazov a z tohoto hodnotenia vyvođených skutkových a právnych záverov zasiahnuť.

47.1 Rozhodnutiu krajského súdu je možné vytknúť niektoré formulácie, nejasné rozlíšenie medzi podmienkou „novosti“ skutočnosti alebo dôkazu a podmienkou možnosti, resp. pravdepodobnosti ich zákonom predpokladaného vplyvu na pôvodné právoplatné rozhodnutie, nezaujatie stanoviska k postupu okresného súdu vo vzťahu k zúženiu navrhovaných nových skutočností a dôkazov len na tie, ktoré odzneli na verejnom zasadnutí okresného súdu (v návrhu na povolenie obnovy konania sťažovateľ uviedol ešte ďalšie), resp. výslovné nezaujatie stanoviska k všetkým ostatným námietkam sťažovateľa (k porušeniu zásady *ne bis in idem*, k nahliadnutiu do spisu pôvodného konania, k nezaoberaniu sa amnestiou z 1. januára 1990, k nezákonnosti aplikácie recidívy a k neposúdeniu zranení poškodeného v pôvodnom konaní znalcom). Na niektoré z týchto nedostatkov sa však vzťahujú v napadnutom rozhodnutí uvedené dôvody zamietnutia návrhu (procesné nedostatky pôvodného konania, niektorí svedkovia boli vypočutí v pôvodnom konaní), pri ďalších nejde o rozhodujúce a podstatné námietky vyžadujúce si nevyhnutne špecifickú odpoveď (napr. otázka amnestie).

47.2 K námietke o porušení zásady *ne bis in idem* sa síce krajský súd výslovne nevyjadruje, ale jeho argumentácia obsahuje odkaz na napadnuté rozhodnutie okresného súdu, v ktorom sa okresný súd zaoberal procesnými námietkami sťažovateľa a zaujal k nim stanovisko. Uvedené odôvodnenie, prečo túto skutočnosť nepovažoval za takú, ktorá by povolenie obnovy konania opodstatňovala, podľa ústavného súdu obstojí z hľadiska ústavnej konformity.

48. Napriek týmto nedostatkom krajský súd vo svojom rozhodnutí zrozumiteľným a logickým spôsobom vyložil, prečo považoval postup a napadnuté uznesenie okresného súdu za dostatočné a správne vo vzťahu k jeho záveru o neprítomnosti dôvodov na povolenie obnovy konkrétneho trestného konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanej veci krajský súd naplnil požiadavky, ktoré sú z hľadiska práva na súdnu ochranu na jeho rozhodovanie kladené. Z odôvodnenia

napadnutých rozhodnutí je zrejmé, že sa kľúčovou argumentáciou sťažovateľa riadne zaoberal a vysporiadal, hoci sťažovateľ tvrdí opak. V konaní sa uskutočnilo dokazovanie, ktoré prebehlo kontradiktórnym spôsobom za účasti sťažovateľa, kde mohol navrhovať skutočnosti a dôkazy.

49. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa nevykonania dôkazov súdy zúčastnené na rozhodovaní v tejto veci v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonali selekciu dôkazov navrhnutých sťažovateľom. Vo všeobecnosti je súd ako jediný v konaní oprávnený posúdiť význam dôkazu navrhovaného procesnou stranou, a to v rámci obsahového kontextu vykonaného dokazovania posúdením množstva, kvality a závažnosti dôkazov, ktoré už boli v danej veci vykonané. V danom prípade ústavný súd nevidel prvky zjavnej svojvôle súvisiacej so selekciou dôkazov, resp. s odmietnutím vykonať sťažovateľom navrhnuté dôkazy, ktoré sťažovateľ v tejto veci konkrétne na preukázanie svojich záverov označil, vzhľadom na ich rozsah, kvalitu a okolnosti majúce sa nimi preukázať, preto sa ústavný súd s týmito závermi plne stotožnil. Všeobecné súdy sa podľa názoru ústavného súdu zamerali na podstatné a relevantné dôkazy, ktoré sťažovateľ aj podporil zodpovedajúcimi argumentmi.

50. Ústavný súd už viackrát vo svojich rozhodnutiach uviedol (I. ÚS 478/2013, IV. ÚS 10/2014), že z práva na spravodlivý súdny proces (súdnu ochranu) nevyplýva pre sťažovateľa právo, aby súdy akceptovali všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania, ale aby mal možnosť tieto návrhy predniesť. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zakotvuje, že súd nie je povinný za každých okolností vykonať všetky dôkazy, ktoré strana navrhne, a preto nie je automaticky bez ďalšieho porušením základných práv, ak všeobecný súd nevykoná stranou trestného konania navrhovaný dôkaz, ale v záujme zachovania základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je žiaduce, aby všeobecný súd nevykonanie navrhovaného dôkazu primerane odôvodnil. Tejto požiadavke v tomto prípade bolo dané zadošť, pretože odôvodnenie krajského súdu je v tejto časti síce stručné, ale dostatočne presvedčivé. Krajský súd výslovne reagoval na sťažnosť sťažovateľa v časti prejavenej nespokojnosti s nevykonaním ním navrhovaných dôkazov okresným súdom, ktorými mali byť výsluchy

svedkov – bývalých príslušníkov Útvaru Zboru nápravnej výchovy Banská Bystrica, synovca poškodeného a zástupcu Ústavu pamäti národa. Stotožnil sa s postupom okresného súdu, ktorý ich odmietol vypočuť, pretože už boli vypočutí v pôvodnom konaní, resp. nemali súvis s predmetným skutkom a mali sa o ňom dozvedieť dodatočne a sprostredkované. Ústavný súd poznamenáva, že záver krajského súdu o odmietnutí týchto dôkazov bolo možné rozumne vyvodiť z logických súvislostí a zo skutkového stavu zisteného v pôvodnom konaní. Ak preto došlo k odmietnutiu dôkazov navrhovaných sťažovateľom a odôvodnených na verejnom zasadnutí, potom k zamietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania (keďže ani namietané procesné pochybenia v pôvodnom konaní nepovažoval za relevantné), čo krajský súd pri neskoršom sťažnostnom prieskume viedlo k zaujatiu záveru o nedôvodnosti sťažnosti sťažovateľa, tak postupu krajského súdu nemožno dôvodne vyčítať výklad aplikovanej právnej normy spôsobom popierajúcim jej účel a význam.

51. Ústavný súd je nútený konštatovať, že mu zásadne neprislúcha v tomto ohľade nahrádzať závery všeobecných súdov tými svojimi ani nahrádzať ich hodnotenie dôkazov svojím vlastným hodnotením. Ústavný súd len reaguje na hlboké nezrovnalosti medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdov pri hodnotení dôkazov na strane jednej a z nich vyvodenými právnymi závermi na strane druhej. Len v prípade, že by sa právne závery súdov dostali do extrémneho nesúladu so skutkovými zisteniami, mohol by taký ich postup založiť protiústavnosť. Príkry nesúlad ústavný súd v predmetnej veci nespozoroval. Všeobecné súdy posúdili právnu relevanciu predložených skutočností a dôkazov spôsobom, ktorý považuje za ústavne konformný.

52. Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného, ústavný súd konštatuje, že skutkové a právne závery krajského súdu sú ústavne udržateľné. Podľa názoru ústavného súdu už citované úvahy krajského súdu o tom, prečo u sťažovateľa v okolnostiach daného prípadu nedošlo k naplneniu podmienok na povolenie obnovy konania podľa § 394 ods. 1, resp. § 394 ods. 4 Trestného poriadku, nemožno v žiadnom prípade kvalifikovať ako nedostatočne odôvodnené. Svoj právny názor v tomto smere krajský súd ústavne konformne odôvodnil a ústavnému súdu na tom neprináleží nič meniť. Právne závery krajského súdu majú

racionálny základ. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nie je sama osebe dôkazom jeho neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Podľa ústavného súdu však právny názor krajského súdu vo vzťahu k dôvodnosti návrhu na obnovu konania aj s prihliadnutím na okolnosti danej veci takéto nedostatky rozhodne nevykazuje.

53. Vo vzťahu k námietke nezabezpečenia si súdneho spisu z pôvodného konania ústavný súd uvádza, že je pravdivá. Nepriamo to vyplýva aj zo znenia zápisnice z verejného zasadnutia zo 6. novembra 2018 a priamo to uviedol neskôr predseda súdu v oznámení z 10. marca 2020. Uvedený nedostatok v postupe súdu predstavujúci rozpor so spravovacím poriadkom však neznamena automaticky porušenie označených základných práv a slobôd, osobitne práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces. Ústavnému súdu nie je zrejmý vplyv uvedenej skutočnosti na výsledok konania o povolení obnovy. Nemožno dať za pravdu sťažovateľovi, že v dôsledku toho všeobecné súdy nemohli relevantne posúdiť návrh sťažovateľa a rozhodnúť o ňom. Nepripojenie pôvodného spisu pre súd nie je neprekonateľnou prekážkou v ďalšom rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania.

54. Pokiaľ ide o námietku porušenia základného práva na súdnu ochranu tým, že sťažovateľovi nebolo umožnené nahliadnuť do pôvodného súdneho spisu, ústavný súd uvádza, že účelom práva nazerať do spisu (ako súčasť práva na obhajobu) je poskytnutie príležitosti oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, a tým aj v plnej miere predložiť súdu vlastnú argumentáciu v záujme ochrany vlastných práv, najmä pokiaľ ide o konanie vo veci samej. Naplnenie práva na súdnu previerku zákonnosti v trestnom konaní predpokladá okrem iného aj rešpektovanie procesných oprávnení sťažovateľa v konaní pred súdom (napr. práva nazerania do spisov zaručeného

v § 69 ods. 2 Trestného poriadku), v ktorom sa skúma zákonnosť a najmä sa rozhoduje o vine a treste (III. ÚS 163/03, I. ÚS 395/08, I. ÚS 31/2010).

55. Ústavný súd osobitne zvyrazňuje, že v danej veci nešlo o rozhodovanie o vine a treste, ale o návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy právoplatne skončeného trestného konania, teda o mimoriadnom opravnom prostriedku. Sťažovateľ primárne žiadal o nazretie do spisu z pôvodného konania. Samotná povaha konania o povolení obnovy predstavuje iný rozmer nazerania na potrebu oboznámenia sa „navrhovateľa“ (v tomto prípade odsúdeného sťažovateľa) so skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie nachádzajúcimi sa v spise, a to zvlášť v prípade, keď všetky tieto pre rozhodnutie podstatné skutočnosti všeobecnému súdu predstrel práve iba žiadateľ nazretia do spisu [sťažovateľ (III. ÚS 219/2015)].

56. Konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku začalo na základe návrhu sťažovateľa, ktorý v ňom uviedol všetky skutočnosti a tiež predložil všetky dôkazy, ktoré považoval za potrebné, na základe ktorých všeobecné súdy mali rozhodnúť a napokon aj rozhodli o jeho návrhu. Postup všeobecných súdov svedčí o tom, že tieto rozhodovali na základe skutočností uvádzaných, resp. predložených sťažovateľom, na základe skutočností vyplývajúcich z rozsudku vydaného v pôvodne právoplatne skončenom trestnom konaní, ktorého obsah musel byť sťažovateľovi nepochybne známy, ako aj na základe pripojeného spisu sp. zn. 6 Nt 31/2011. Je pochopiteľné, že sťažovateľ sa chcel nahliadnutím do spisu z pôvodného konania oboznámiť s ďalšími skutočnosťami, ktoré mu mohli slúžiť na podporu jeho návrhu. Lenže, ako sa neskôr ukázalo z doplnení ústavnej sťažnosti, predseda okresného súdu sťažovateľovi oznámil, že súdny spis z pôvodného konania už mal byť skartovaný a okresný súd ho (z neznámeho dôvodu) ani nemal k dispozícii v čase vydania napadnutého uznesenia, a preto uvedenej žiadosti sťažovateľa z uvedeného objektívneho dôvodu nemohlo byť vyhovené.

57. Opísané okolnosti v tomto konkrétnom prípade fakticky pre sťažovateľa znamenali nemožnosť nazretia do pôvodného spisu. O sprístupnenie pôvodného spisu sťažovateľ žiadal ešte pred začatím napadnutého konania o povolenie obnovy, pričom jeho žiadosť bola po jeho začatí vybavovaná už v rámci napadnutého konania. Vzniknutý stav

nemožnosti nahliadnutia do pôvodného spisu nemožno podľa názoru ústavného súdu v okolnostiach aktuálnej veci dôvodne spájať s porušením práva na súdnu ochranu s následkom odopretia prístupu k súdu tak, ako to tvrdí vo svojej ústavnej sťažnosti. Napokon sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu ani netvrdí, že by mu niektorá zo skutočností, na ktorých stoja právne a skutkové závery všeobecných súdov konajúcich o obnove konania, nebola známa alebo by na niektorú skutočnosť nemohol vopred uplatniť svoju argumentáciu pre nemožnosť nahliadnutia do spisu.

58. Ústavný súd ďalej konštatuje, že krajský súd v napadnutom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval s vecou súvisiace právne predpisy, ich aplikácia bola v súlade s ich účelom a zmyslom, ktoré sledujú, a svoje tvrdenia riadne odôvodnil tak, že tým vytvoril preskúmateľné a odôvodnené rozhodnutie bez známok svojvôle. Sťažovateľ svojou sťažnostnou argumentáciou podľa ústavného súdu nedokázal spochybniť žiadny zo záverov, na ktorých krajský súd založil napadnuté uznesenie, a preto medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a napadnutým uznesením ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť.

59. Sťažovateľ tvrdí, že napadnutým postupom a uznesením krajského súdu zároveň došlo aj k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru.

60. Ústavný súd poznamenáva, že na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania sa čl. 6 ods. 1, resp. ods. 3 dohovoru nevzťahuje. Svedčí o tom stabilizovaná judikatúra ústavného súdu (napr. II. ÚS 255/2011, III. ÚS 223/2017, IV. ÚS 108/2014, I. ÚS 227/2013 a tam uvedená judikatúra), ako aj judikatúra ESĽP (Kulnev v. Rusko, rozhodnutie z 18. 3. 2010, č. 7169/04, Rudan v. Chorvátsko, rozhodnutie z 13. 9. 2001, č. 45943/99). Ústavný súd totiž v tejto otázke konštantne vychádza práve z judikatúry ESĽP, z ktorej vyplýva, že pod ochranu podľa čl. 6 dohovoru nespadá konanie o návrhu na povolenie obnovy konania, pretože v tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru

(o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, ktorého obnovy sa sťažovateľ domáhal). Článok 6 dohovoru totiž neobsahuje právo na revíziu súdneho konania [pozri aj SVÁK, J. *Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práva*. Žilina : Poradca podnikateľa, 2003. s. 370 – 371, ktorý v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie vo veci Callaghan c. Spojené kráľovstvo z 9. 5. 1985, Décisions et rapports, č. 60; taktiež REPÍK, B. *Ľudské práva v súdnom konaní*. Bratislava : MANZ, 1999. s. 62 – 63, kde sa uvádza: „Pôsobnosť (aplikovateľnosť) článku 6 zásadne nepresahuje okamih konečného, právoplatného rozhodnutia o vine a treste. Nevzťahuje sa teda na konanie o obnove... a článok 6 ani nezaručuje právo na revíziu procesu“, alebo aj rozhodnutie ESLP vo veci sťažnosti č. 41372/98, Václavík proti Slovensku z 30. 9. 2003]. Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru sa možno domáhať až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania.

61. V danom prípade nemožno priznať sťažovateľovi ani záruky poskytované čl. 13 dohovoru, pretože už zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že sa ho môže domáhať iba ten, „koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené“. Sťažovateľ síce tvrdil, že v jeho veci došlo krajským súdom k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru, avšak pretože na konanie o návrhu na povolenie obnovy sa označený článok dohovoru nevzťahuje, nemohlo byť z tohto hľadiska porušené ani právo vyplývajúce z čl. 13 dohovoru.

62. Vzhľadom na uvedené je potrebné konštatovať, že medzi označeným postupom, resp. rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením čl. 6 ods. 1 a 3, čl. 13 dohovoru neexistuje príčinná súvislosť, preto je ústavná sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu zrelá na odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

63. V konkrétnom prípade sťažovateľa ten istý záver platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 ústavy. Predmetom napadnutého konania vedeného krajským súdom bolo rozhodovanie o sťažnosti podanej proti napadnutému uzneseniu

okresného súdu, ktorým bol návrh sťažovateľa na obnovu konania zamietnutý. V žiadnom prípade teda nešlo o posudzovanie a rozhodnutie o stíhaní alebo pozbavení slobody, resp. o tom, či tak bolo urobené z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, v zmysle predpokladanom čl. 17 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ v tomto konaní (o povolení obnovy konania) vystupuje ako právoplatne odsúdený (t. j. o jeho vine a treste už bolo právoplatne rozhodnuté), nie je teda obvineným (obžalovaným), ktorému by v tomto konaní prináležali práva uvedené v § 34 Trestného poriadku. Ústavný súd preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3 K porušeniu čl. 12 ods. 1, 2, 4, čl. 152 ods. 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5, čl. 1 ods. 2 ústavy

64.1 Ústavný súd konštatuje, že čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy neobsahuje garanciu základného práva alebo slobody, pretože je súčasťou všeobecných ustanovení ako prvého oddielu druhej hlavy ústavy pojednávajúcej o základných právach a slobodách. Sťažovateľ namietal, že napadnuté postupy a rozhodnutia všeobecných súdov ho znevýhodňujú a diskriminujú. Princíp ochrany pred diskrimináciou vyjadrený v čl. 12 ods. 2 ústavy je všeobecným princípom deklaratívneho charakteru, nemá charakter základného práva alebo slobody. Jeho použitia je možné sa dovolávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd uvedených v ústave (I. ÚS 17/1999), resp. ľudského práva a základnej slobody vyplývajúcej z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy (PL. ÚS 1/2012). Ústavný súd dospel k záveru, že nedošlo k porušeniu označených základných práv a slobôd, preto vyslovenie porušenia samotného čl. 12 ústavy neprichádza do úvahy.

64.2 Obdobné je to aj pri čl. 152 ods. 4, čl. 154c ods. 1, čl. 7 ods. 5, čl. 1 ods. 2 ústavy, ktoré obsahujú interpretačné pravidlá, prednostné doložky, resp. otázku plnenia medzinárodnoprávných záväzkov Slovenskej republiky. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že porušenie článku, ktorý nezakotvuje žiadne základné právo alebo slobodu, nemožno podaním sťažnosti podľa čl. 127 ústavy namietat' samostatne. Ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane

ľudských práv a základných slobôd. Iné ustanovenie uvedených právnych aktov síce možno namietat', ale vždy len v spojení s namietaným porušením základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 32/08). Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.4 K porušeniu čl. 4 ods. 1, 2 protokolu č. 7 v spojení s namietaným porušením čl. 6 ods. 1, 3 dohovoru

65.1 Podľa dôvodovej správy (Explanatory Report) k protokolu č. 7 čl. 4 „obsahuje princíp, podľa ktorého osobu nemožno opätovne stíhať alebo potrestať v trestnom konaní v jurisdikcii toho istého štátu za trestný čin, za ktorý bola už právoplatne oslobodená alebo odsúdená (non bis in idem) [odsek 26]. Napriek tomu môže byť vec znovuprejednaná v súlade s právom dotknutého štátu, ak existujú dôkazy o nových alebo novoobjavených skutočnostiach alebo ak sa javí, že v konaní sa vyskytla podstatná chyba, ktoré by mohli mať vplyv na výsledok konania v prospech alebo v neprospech tejto osoby [odsek 30].“.

65.2 Ďalej podľa dôvodovej správy „odlišné pravidlá upravujúce prieskum vyšším súdom sa uplatňujú v rozličných členských štátoch Rady Európy. V niektorých krajinách je takýto prieskum v určitých prípadoch obmedzený na právne otázky, napríklad recours en cassation. V iných existuje právo odvolať sa proti skutkovým zisteniam, ako aj právnym otázkam. Tento článok prenecháva, aby jednotlivé modalities pre výkon tohto práva a podmienok, za ktorých sa môže uplatniť, boli určené domácim právom [odsek 18]. V niektorých štátoch osoba, ktorá sa chce odvolať na vyšší súd, musí v určitých prípadoch požiadať o povolenie podať odvolanie. Právo požiadať súd alebo administratívnu autoritu o povolenie podať odvolanie je samo osebe potrebné považovať za jednu z foriem prieskumu v zmysle tohto článku [odsek 19].“.

66. Z uvedeného možno ustáliť, že protokol č. 7 umožňuje uplatnenie mimoriadnych opravných prostriedkov v trestnom konaní ako prípustnú výnimku z práva nebyť opakovane súdený alebo trestaný. Obnova konania je možná len v prípade, ak existujú nové alebo novo odhalené skutočnosti, alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní, ktoré mohli

ovplyvniť rozhodnutie vo veci. Gramatickým a systematickým výkladom možno dospieť k záveru, že v limitoch uvedeného čl. 4 protokolu č. 7 ďalšie podrobnosti a podmienky uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku upraví právo príslušného členského štátu (... podľa zákona a trestného poriadku príslušného štátu...).

67. Aplikujúc uvedené závery ESLP, možno obdobne uzavrieť, že čl. 6 dohovoru nezaväzuje členské štáty poskytnúť možnosť mimoriadneho opravného prostriedku proti právoplatnému rozsudku v trestnej veci. Takéto právo – teda právo na mimoriadny opravný prostriedok – nemožno odvodiť ani z čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7. Ak však zmluvná strana takúto možnosť vo svojom právnom poriadku upraví, konanie o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku musí primerane zabezpečiť garancie obsiahnuté v čl. 6 dohovoru.

68. Namietat' porušenie čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 možno takto buď v spojení s čl. 4 ods. 1 protokolu č. 7, v zásade argumentujúc, že neboli splnené podmienky na uplatnenie výnimky zo zásady *ne bis in idem*, alebo v spojení s čl. 6 dohovoru, tvrdiac, že v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku neboli primerane zachované garancie práva na spravodlivé súdne konanie. Sťažovateľ neuvádza bližšiu argumentáciu k porušeniu označeného článku, jeho všeobecná argumentácia sa však dá podriaďiť pod námietku porušenia čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 v súvislosti s porušením čl. 6 dohovoru. K aplikácii čl. 6 dohovoru ústavný súd odkazuje na bod 60.

69. Ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by indikovali možnosť vysloviť porušenie základných garancií obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru (ktorým zodpovedá aj právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) napadnutým rozhodnutím a postupom krajského súdu ani pri jeho primeranom použití v konaní o povolení obnovy, preto týmto rozhodnutím a postupom nemohol byť porušený ani čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7. Nemožno akceptovať ani námietku sťažovateľa, že k porušeniu čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 došlo tým, že nemal možnosť reálne uplatniť žiaden mimoriadny opravný prostriedok. Z čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 vyplýva, že bližšie podmienky, za ktorých je možné a prípustné dosiahnuť obnovu konania, ustanoví právo zmluvného štátu. Okresný súd a aj krajský súd posúdili návrh sťažovateľa, pričom krajský súd ako sťažnostný súd po vyhodnotení argumentácie

sťažovateľa dospel k záveru, že podmienky na povolenie obnovy konania neboli splnené, čím došlo k realizácii čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7. K realizácii čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 dochádza už tým, že príslušný súd v procese poskytujúcom garancie čl. 6 dohovoru (resp. čl. 46 ods. 1 ústavy) posúdi návrh osoby z toho hľadiska, či sú naplnené dôvody na obnovu konania. Uvedený článok však negarantuje úspech žiadateľa, t. j. že konajúci súd vždy dospeje k záveru, že sú tu dôvody na obnovu konania.

70. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 napadnutým rozhodnutím krajského súdu po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.5 K porušeniu práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 47 charty a čl. 4 smernice postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SprI 27/2020 a oznámením z 10. marca 2020

71. Sťažovateľ doplnením svojej ústavnej sťažnosti označil okresný súd za porušovateľa v tomto konaní bez bližšieho vymedzenia, ktoré základné práva a slobody mali byť porušené, vzťahnutím celej doterajšej argumentácie aj na toto konanie, výsledkom ktorého bolo oznámenie okresného súdu. V označenom konaní okresný súd (jeho predseda) vybavoval [podľa § 74 ods. 1 písm. g), § 82a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov] žiadosť sťažovateľa zo 14. februára 2020 o sprístupnenie okrem iného informácií o spise z pôvodného konania (o tom, kde sa nachádza). Oznámenie z 10. marca 2020 bolo odpoveďou na žiadosť sťažovateľa a bolo mu doručené 13. marca 2020. Na uvedené oznámenie sťažovateľ reagoval žiadosťou z 25. marca 2020 o ďalšie informácie. Okresný súd následne vybavil

jeho žiadosť vydaním rozhodnutia sp. zn. 1 SprI 48/2020 zo 14. mája 2020, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím krajského súdu sp. zn. SprI 40/2020 zo 4. júna 2020.

72. Podľa ústavného súdu nie je možné postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SprI 27/2020, ktorý bol zavŕšený oznámením z 10. marca 2020, preskúmať v konaní o ústavnej sťažnosti, pretože sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (prostriedky správneho súdnictva). V tejto časti je preto potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Okresný súd podľa predložených príloh v tomto konaní len vykonával administratívne úkony súvisiace s vyhotovením kópií zo spisov, ich zasielaním sťažovateľovi a oznamovaním mu informácií z pôvodného konania. Nešlo o činnosť súdu spočívajúcu v rozhodovaní o občianskych právach alebo o trestnom obvinení. Ústavný súd vo svojej judikatúre už uviedol, že namietaný administratívnoprávny postup všeobecného súdu nemožno považovať *ratione materiae* za súčasť práva na spravodlivé súdne konanie, pretože tu nejde o konanie, v ktorom by sa bezprostredne rozhodovalo o právach, resp. povinnostiach sťažovateľa (napr. IV. ÚS 326/2011, IV. ÚS 242/2014, III. ÚS 579/2013). Sťažovateľovej sťažnosti pritom predseda okresného súdu vyhovel.

73. Charta a ani smernica nie sú v prípade sťažovateľa aplikovateľné, pretože postupom okresného súdu nedochádzalo k výkonu práva upraveného v komunitnom práve. Citovaná smernica sa navyše vzťahuje na trestné konania do momentu ich právoplatného skončenia, čo očividne nie je prípad sťažovateľa.

74. Keďže ústavná sťažnosť je zrelá na odmietnutie ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (rozhodnutie o dočasnom opatrení, alternatívne o odklade vykonateľnosti, o primeranom finančnom zadost'učinení) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

III.6 Záver vo vzťahu k žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

75. Ústavný súd, spravujúc sa úvahami podľa bodov 28 a 29 a posúdením obsahu návrhu, zistil, že ústavná sťažnosť je sčasti zjavne neopodstatnená, sčasti neprípustná a sčasti na jej prejednanie nemá právomoc. Zistenie o neprípustnosti (III.5), o zjavnej neopodstatnenosti (III.2 až III.4) a o nedostatku právomoci (III.1) nutne vedie k záveru, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, I. ÚS 210/2019). Pretože nebol splnený jeden z troch predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti navrhovateľa (sťažovateľa) o ustanovenie právneho zástupcu napriek nezdokladovaným osobným, majetkovým a zárobkovým pomerom ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia). Výzva na preukázanie majetkových pomerov by bola po zistení zrejme bezúspešného uplatňovania si nároku na ochranu ústavnosti neúčelná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu